

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

**KLAGE FRA A V/ADVOKAT B PÅ DOMMERFULLMEKTIG C VED X
TINGRETT.
SAK 99/05.**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 14. november 2005 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, Trine Buttingsrud Mathiesen, Halvor Kjølstad, Wenche Frogn Sellæg og Eva Nygaard Ottesen. Sistnevnte møtte som vararepresentant for Jon Høyland, som hadde forfall.

Ved brev av 7. oktober 2005 har A v/advokat B inngitt klage på sen saksbehandling ved X tingrett. Tilsynsutvalget har registrert dommerfullmektig C som innklaget i saken, da C p.t. er saksforberedende dommer i saken. Klagen er forelagt dommerfullmektig C til uttalelse. Embetsleder i X tingrett er orientert om klagen. Klager har avgitt supplerende uttalelse ved brev av 1. november 2005.

Med utgangspunkt i partenes opplysninger og innsendte dokumenter er saksforholdet i hovedtrekk følgende:

A er part i en pågående barnefordelingssak ved X tingrett. Advokat B er hans prosessfullmektig i saken. X tingrett mottok stevning i saken 20. juli 2005.

Forut for den verserende hovedsaken har partene fremsatt flere begjæringer i tilknytning til barnefordelingssaken. A v/advokat B fremmet 6. mai 2005 begjæring overfor retten om tvangsgjennomføring av samværsrett ved tvangsbot. Barnets mor fremmet den 18. juli 2005 begjæring til tingretten om rettens kjennelse for namsmannens bistand til henting av barnet. A v/advokat B fremsatte 19. juli 2005 begjæring om midlertidig avgjørelse om at barnet skal bo hos far inntil avgjørelse i hovedsaken foreligger.

X tingrett avsa 22. juli 2005 kjennelse i henhold til morens begjæring om tilbakelevering av barnet, og om nødvendig med namsmyndighetens bistand. Det ble ikke tilstått saksomkostninger under henvisning til at A hadde gode grunner for å få prøvd saken i retten.

I kjennelsen av 22. juli 2005 la tingretten til grunn at begjæringen om tvangsbot var trukket tilbake. Retten tok ikke stilling til A's påstand om midlertidig avgjørelse av fast bosted og samvær, da dette best kunne belyses under den hovedsak A to dager tidligere hadde anlagt ved X tingrett. Det fremgikk videre av kjennelsen at retten ville oppnevne sakkyndige i hovedsaken så snart det var praktisk mulig.

Dommerfullmektig C overtok som saksforberedende dommer i saken 15. august 2005. Fram til dette tidspunkt var det en annen dommerfullmektig ved embetet som var

forberedende dommer. Denne dommerfullmektigen avvirket ferie fra 31. juli 2005 og fratradte sin stilling den 31. august 2005.

A v/advokat B påkjærte ovennevnte kjennelse ved kjæremål av 9. august 2005. Det ble bl.a. anført at retten feilaktig hadde lagt til grunn at begjæringen om tvangsbot var trukket. I kjæremålet ble det påpekt at mors obstruksjon av fars samvær fortsatte, og retten ble bedt om å ta stilling til tvangsbotsspørsmålet uavhengig av det foreliggende kjæremål.

Ved brev til X tingrett av 31. august 2005 informerte advokat B om at A vurderte å bringe tingrettens saksbehandling inn for Tilsynsutvalget for dommere. Det ble i dette brev vist til at A opplevde at saken sto fullstendig i stampe. A var usikker på om kjæremålet av 9. august 2005 var forkynt motparten for uttalelse, og hvorvidt kjæremålet var oversendt lagmannsretten. Det ble også vist til at det heller ikke var oppnevnt sakkyndige i hovedsaken til tross for at det av kjennelse av 22. juli 2005 fremgikk at dette ville skje så snart det var praktisk mulig.

X tingrett ga advokat B et foreløpig svar ved brev av 19. september 2005. Dommerfullmektig C beklaget at det pga. arbeidssituasjonen ikke var mulig å gi et fyllestgjørende svar på advokat B's spørsmål før tidligst neste uke. Advokat B ble i samme brev bedt om å klargjøre hvorvidt prosesskrivet av 9. august 2005 var å betrakte som et kjæremål.

Advokat B presiserte i brev til tingretten av 24. september 2005 at han i prosesskrift og kjæremål av 9. august 2005 påkjærte rettens heving av tvangsmulksaken og utsettelse av begjæring om midlertidig avgjørelse. Det ble i dette brev igjen vist til at tingretten for over to måneder siden uttrykte at den ville oppnevne sakkyndige i saken, uten at dette p.t. var gjort. Advokat B anmodet igjen også retten om å ta stilling til den løpende obstruksjonen av samvær ved å pålegge moren tvangsmulkt.

X tingrett oversendte den 28. september 2005 det inngitte kjæremål til motpartens advokat med tilsvarsfrist 21. oktober 2005.

I prosesskrift av 14. oktober 2005 anmoder advokat B tingretten om å ekspedere sakens dokumenter i kjæremålssaken videre til lagmannsretten.

Ved brev av 7. oktober 2005 innklaget A v/advokat B X tingrett for Tilsynsutvalget for dommere.

Dommerfullmektig C redegjør i brev av 20. oktober 2005 til advokat B for den prosessuelle fremgangsmåten for fremsettelse av begjæring om tvangsbot. Spørsmålet om tvangsbot ble avgjort ved rettens kjennelse av 22. juli 2005. Denne kjennelsen er ved kjæremål brakt inn for lagmannsretten, og tingretten vil naturlig nok ikke avsi ny kjennelse i samme sak. Dersom spørsmålet om tvangsbot på ny skal prøves av retten, må det fremmes en ny begjæring om tvangsbot. Advokat B's gjentatte anmodninger om at retten på ny skal ta stilling til spørsmålet, tilfredsstillende ikke tvangsfullbyrdelseslovens krav til begjæring om tvangsbot.

Ved X tingretts brev av 21. oktober 2005 ble partene seg forelagt forslag til oppnevning av en sakkyndig i saken, og ved rettens brev av samme dato ble partene innkalt til forberedende rettsmøte i saken den 5. desember 2005.

Klager – A v/advokat B – har i hovedsak vist til følgende:

X tingretts saksbehandling i denne saken innklages for Tilsynsutvalget.

Tingretten har fortsatt ikke tatt stilling til A begjæring om tvangsbot. Tingretten har først ved brev av 28. september 2005 oversendt kjæremålet av 9. august 2005 til motpartens advokat. Dette er sju uker etter kjæremålet ble inngitt til tingretten.

Det er fortsatt heller ikke oppnevnt sakkyndig i hovedsaken, tross for at dette ble begjært 22. juli 2005.

Innklagede – dommerfullmektig C – har i hovedsak vist til følgende:

Det presiseres innledningsvis at klagen forstås dit hen at det er saksbehandlingstiden i den konkrete sak som påklages. Håndteringen av den foreliggende saken kan imidlertid ikke vurderes helt løst fra den generelle ressursituasjon ved X tingrett. Tingretten har per dags dato en underdekning på dommerressurser, og i den aktuelle periode var denne underdekningen enda større, da en dommerfullmektig fratrådte og en ny ennå ikke var tiltrådt.

Kjæremålet over tingrettens kjennelse av 22. juli 2005 ble erklært den 9. august 2005. Kurante kjæremål ekspederes normalt av saksbehandler med forberedende dommers oversendelsesbrev til lagmannsretten. Nærværende kjæremål ble ikke vurdert som kurant, og ble lagt inn til dommerfullmektig C for gjennomgang.

Dommerfullmektig C avvirket ferie fram til 15. august 2005, og fikk først saken i hende etter ferien. Både fordi saken var ny for dommerfullmektigen og fordi kjæremålet ikke ble vurdert som kurant, var det behov for en gjennomgang av saken før retten tok stilling til den videre saksgang. I perioden like etter ferien administrerte dommerfullmektig C en barnevernssak, og måtte deretter prioritere domsskriving i saken. Det kom deretter nye berammelser, med påfølgende arbeidsbelastning.

Arbeidet med kjæremålet ble prioritert etter domsskriving i barnevernssaken. Gjennomgangen av kjæremålet ble noe tidkrevende. Det måtte bl.a. bringes på det rene hvorvidt det var funnet sted en heving av tvangsbotsaken. Dommerfullmektig C fant det nødvendig å få presisert om A ønsket å bruke rettsmidler mot tingrettens kjennelse. Advokat B ble derfor tilskrevet ved brev av 19. september 2005. Det fremgikk av dette brevet at tingretten ønsket en avklaring av hvorvidt kjæremålet var betinget eller ikke.

Hva gjelder håndteringen av kjæremålet forligger det noe tidsforbruk ved tingretten i forbindelse med ferieavvikling, og i forbindelse med overføring av saken til ny dommerfullmektig. Dessuten oppfattet ikke retten kjæremålet som kurant. I tillegg til den alminnelige arbeidsbelastning ved tingretten, ledet disse faktorene til en saksbehandlingstid som isolert sett ikke er forbilledlig.

A har overfor X tingrett gjentatte ganger bedt om at det tas stilling til spørsmålet om tvangsbot, uavhengig av det foreliggende kjæremålet. Det må slik retten vurdere det, fremmes en ny begjæring om tvangsbot før retten på ny kan ta stilling til dette spørsmålet. Ny begjæring om tvangsbot er ikke fremmet for retten. Advokat B's anmodninger til retten tilfredsstiller ikke kravene til begjæring om tvangsbot. Formelt sett har retten derfor ikke anledning til å ta stilling til spørsmålet om tvangsbot.

Det kan reises spørsmål ved om ikke advokat B burde vært veiledet omkring det faktum at retten ikke kan ta stilling til spørsmålet om tvangsbot uten forutgående begjæring. Til dette er det å bemerke at B selv er advokat, og at han burde være kjent med de prosessuelle forutsetninger for en kjennelse om tvangsbot. Det vises også til at arbeidsbelastningen ved tingretten begrenser rettens muligheter til å drive utstrakt veiledning av advokater.

Det bemerkes at advokat B i prosesskriv av 5. og 14. oktober 2005 på ny anmodet retten om å ta stilling til spørsmålet om tvangsbot. I forbindelse med disse prosesskrivene orienterte retten advokat B i brev av 19. oktober 2005 om at det etter rettens oppfatning må fremmes en ny begjæring om tvangsbot før retten kan ta stilling til spørsmålet.

Oppnevning av sakkyndig i saken ble bebudet i tingrettens kjennelse av 22. juli 2005. Stevning i hovedsaken kom inn til X tingrett den 20. juli 2005. Retten mottok tilsvaret i saken den 11. august 2005. Forberedende rettsmøte er nå berammet og partene er bedt om å uttale seg til rettens forslag til oppnevning av sakkyndig. Denne saksbehandlingstiden skiller seg ikke ut fra det som er normalt ved tingrettene. Det vises i denne forbindelse til at det er stor etterspørsel etter sakkyndige, og at retten normalt ikke berammer forberedende rettsmøte før sakkyndige er oppnevnt.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Utvalget bemerker innledningsvis at embetsleder kanskje burde avgitt uttalelse i anledning saken, jf dommerfullmektigens uttalelse om bl.a. ressursituasjonen ved embetet. Imidlertid synes det tvilsomt om embetsleder ville kunne opplyse saken i særlig grad ut over den redegjørelsen som allerede foreligger. Det vises herunder til at han er kjent med dommerfullmektigens uttalelse, og at han vel ville avgitt supplerende uttalelse om han hadde ansett det nødvendig.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

I nærværende sak dreier det seg om ulike tvistesporsmål knyttet til en barnefordelingssak, og hvor det som nevnt innledningsvis startet i mai i år med en begjæring om tvangsbot for gjennomføring av samværsrett. Saker av denne art har stor betydning for alle berørte parter, og ikke minst for barnet selv. Følgelig skal disse sakene prioriteres så langt det er mulig. Samtidig er det ikke uvanlig at nettopp disse sakene – i likhet med andre sivile saker – kan kreve en mer detaljert saksforberedelse til avklaring av vanskelige spørsmål som nødvendigvis må ta tid. I denne saken fremgår det at det har vært fremmet flere begjæringer, om tvangsbot, tilbakelevering og midlertidig avgjørelse. I juli ble det sendt stevning i hovedsaken, og det er bedt om oppnevning av sakkyndig. Det fremgår av dommerfullmektigens redegjørelse at det har vært reist en del prosessuelle spørsmål, og at han ikke uten videre har hatt samme oppfatning av hvorledes de ulike begjæringene skal gripes an som klageren og dennes prosessfullmektig.

Det fremgår også av dommerfullmektigens redegjørelse at han først overtok saken etter midten av august i år, omtrent samtidig som han behandlet andre prioriterte saker. Det kan utvilsomt reises spørsmål om ikke A's kjæremål burde vært behandlet raskere. På den annen side har dommerfullmektigen gitt en begrunnet redegjørelse for hvorfor dette tok tid. I tillegg er det opplyst at han den 19. september i år tilskrev klagerens advokat og redegjorde for de problemer han mente å se.

Dommerfullmektigens redegjørelse etterlater inntrykk av at hovedsaken er fulgt opp ved at det er berammet saksforberedende rettsmøte og sendt ut forslag til oppnevning av sakkyndig. Når det gjelder spørsmål om oppnevning av sakkyndig, kunne dette vært behandlet på et tidligere tidspunkt. Tilsynsutvalget finner det likevel totalt sett vanskelig å bebreide dommerfullmektigen for den tid som er gått.

I den utstrekning dommerfullmektigen og advokaten måtte være uenige om de prosessuelle vilkår for å ta en begjæring under behandling er til stede eller ikke, er dette rettslige spørsmål som utvalget ikke kan vurdere, jf domstoloven § 236 fjerde ledd.

Etter en samlet vurdering kan ikke Tilsynsutvalget se at det foreligger grunnlag for bebreidelse mot dommerfullmektigen.

Tilsynsutvalget for dommere har etter dette truffet slikt enstemmig
vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig C.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.

Kopi av dette vedtak sendes embetsleder i X tingrett til orientering.